

Plenum

Onsdag 26.2.2020 kl. 14.00—17.04

4. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om Institutet för kriminologi och rättspolitik

Regeringens proposition RP 11/2020 rd

Remissdebatt

Talman Matti Vanhanen: Ärende 4 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talman konferensen föreslår att ärendet remitteras till kulturutskottet.

För remissdebatten reserveras högst 30 minuter. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet.

Debatt

15.31 Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämän hallituksen esityksen pääasiallinen sisältö on se, että Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin johtokunnan kokoonpanoa muutettaisiin siten, että johtokuntaan ei enää kuuluisi opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämää jäsentä, vaan oikeusministeriö nimeäisi jatkossa johtokunnan jäsenistä nykyisen neljän sijasta viisi. Tälle perustelut ovat siinä, että tämä on nimenomaan näihin asioihin keskittyvä instituutti, Helsingin yliopiston alaisuudessa toimiva, ja tällä instituutilla on laissa erikseen säädetty valtakunnallinen tehtävä, eli instituutin tulee harjoittaa riippumatonta kriminologista ja muuta oikeuspoliittista tutkimusta ottaen huomioon oikeusministeriön ja yhteiskunnan tietotarpeet, seurata ja analysoida rikollisuutta, rikollisuuden kontrollin ja seuraamusjärjestelmän toimintaa, oikeusoloja ja lainsäädännön vaikutuksia sekä raportoida niiden kehityspiirteistä ja myös ylläpitää laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarvittavia tutkimusrekistereitä.

15.33 Ben Zyskowiec kok: Arvoisa herra puhemies! Tähän hallituksen esitykseen, jonka ministeri oivallisesti esitteli, ei ole huomautettavaa, mutta tässä yhteydessä haluan lausua pari sanaa oikeuspolitiikan ja kriminologian tutkimuksesta.

Entinen oikeusministeri Antti Häkkänen tässä äskettäin totesi, että suomalaisessa oikeuspolitiikassa uhrin asema ja uhrin aseman korostaminen on jäänyt viimeisten vuosien, jopa vuosikymmenten, varrella liian vähälle, ja nimenomaan lähes kaikki uudistukset, joita oikeuspolitiikkaan on viimeisten vuosikymmenten aikana tehty, ovat korostaneet rikoksentekijän tai rikoksesta epäillyn oikeusturvan ja aseman parantamista. Näitä uudistuksia on lukuisia, ja jokainen voi ne helposti löytää.

Nyt kun viime aikoina on keskusteltu seksuaalirikoksista, niin huomasi, että eräät järjestöt ja tahot, jotka ajavat nimenomaan raiskauksien uhrien asemaa, totesivat, että raiskauksen uhrin asema suhteessa tekijään on hyvin heikko ja hyvin huono oikeusprosessis-

Punkt i protokollet PR 13/2020 rd

sa. No tähän on totta, mutta ongelma on siinä, että se ei koske pelkästään raiskauksen uhreja vaan se koskee kaikkien rikoksien uhreja. Toivon, että jatkossa, kun oikeuspolitiikka ja kriminologiaa tutkitaan, niin pyritään, sanotaan nyt, viime vuosia selvästi enemmän kiinnittämään huomiota siihen, että nimenomaan rikoksen uhrin oikeuksia ja asemaa pyritäisiin vahvistamaan eikä käytännössä vahvistamaan jatkuvasti rikoksentekijän, rikoksesta epäillyn tai rikoksesta pidätetyn tai rikoksesta vangitun oikeuksia.

Totta kai joku voi sanoa, että eivät nämä ole toisiltaan pois, että voidaan vahvistaa tekijän asemaa ja voidaan vahvistaa uhrin asemaa, mutta käytännössä on kuitenkin niin — ja näin on myös Suomessa tapahtunut — että kun tätä tekijää ja hänen niin sanottuja perus- ja ihmisoikeuksiaan on jatkuvasti viimeisten vuosikymmenten aikana pyritty vahvistamaan ja korostamaan, pidätysaikoja lyhentämään ja niin edelleen ja niin edelleen, niin kyllä siinä on rikoksen selvittämisen intressi jäänyt toiseksi ja myös uhrin asema jäänyt toiseksi. Uhrin ja yhteiskunnan kannalta rikoksen selvittämisen intressi on hyvin tärkeä, eikä sitä voida kokonaan sivuuttaa silloin, kun kriminaalipolitiikkaa tutkitaan ja kun sitä kehitetään.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till kulturutskottet.